

شرائط اشتراك :
سنه لکى ۳۰ ، آلتى آيلنى
۲۰ غروشدر

ممالك اجنيه ايچون :
سنه لکى ۱۰ ، آلتى آيلنى ۶ فراقتدر . اعلانات ايچون
اداره مأمورى محمدزهنى بکه مراجعت ايديلير .

۵ كانون ثانى افرنجى ۱۹۱۰

۲۲ كانون اول ۱۳۲۶

وَلَا تَقْرَأُوا الْبَيْتَ : إِنَّا كُنَّا نَذَرُهُ قُرْآنًا

صاحب امتيازى :
شهيندر زاده قلبلى
امير ملى

اداره وتحرير محلى :
جنال اوغلى جاده سنده دائره مخصوصه در .
مخابرات صاحب امتياز ايله جريان ايتليلير .
نسخه بى هر يرده يكرمى پاره در .

۴ محرم الحرام ۱۳۲۸
۵

واسع بر تورك اقلیمی اولوب مشهور مملکتی کاشغر ، یارکند ، آقسو ، طوقان ، کوچار ، شیخو ، مناس ، اورویچی ، بای . چو کاچک ، قوبله ، خوتن شهرلریدر . بو خوتن شهری آلتون و گوش معدنلرینک کثرتی . خالی کی منسوجات و کوسه له کی معدنلرینک نفاست نسجیه و صنایعیه و اهاالیه سنک ثروتی آب و هوا سنک صافیت و لطافتی وار سنک قوه انبیه سنک وسعت و فرتیه معروف بر شهر نفیس و عظیمدر . بوشهرک نفاست و لطافت موقعیه سی مولانا جلال الدین روسی حضرتلری :

درسفر کروم بینی یا « ختن »
ازدل توکی رود « حبالوطن »

بیت اقلیم متنویله تصور و تعریف بیورمشلردر .

تورکستان چینی نک کرک بو بلده معروفه سیله و کرک آنفاد کر و تعداد اولنان سائر شهرلرله اطراف و نواحی و قراسنده مسکون تورکر یکری اوچ ملیونه قریبدر . بوندن اوچ ملیونی منول و چین و شیخ مجوسیلری اولوب متباین سنک اسلام اولدینی تدقیقات احیره دن مستبان اولمدر . بو اقلیم واسع و بدیه اسلامیتک دخول ایسه امویلردن عبدالملک دورنده خوراسان والیه سی مشهور قتیبه نک ۹۵ تاریخ هجری سنده فرغانه ده اجرا ایله کی حرکات وهم قهرمانیه سیله وجوده کلدیکی تاریخچه معروفدر .

او دورده نیری اسلامیتک تحت نفوذ حکمتده بولنان تورکستان چینی تورکرلرینک او حکمت واسمه معلاتک نفوذ حکمرانیندن آلدقلری استفاده یک جزیدر .

چونکه حکمت اسلامیه بتون ترقیات عصریه به متناسب و مساعد بر حکمت مقدسه بولدینی ارباب وقوه معلوم بر کیفیت ساطعه اولدینی حالده . بوتورکر بو حکمت وسیعه غرادن لایق وجهله استفاده ایدمه مشلردر ؛ بناء علیه بو تورکرلر احوال شخصیه و عمومی واجتماعیه و حیاتی و صناعیه و علمیله رینه عطف نظر ایدیلرسه ابتدائی بر حال مشاهده اولنور .

آره لرنده متداول اولان علوم ایسه صرف ، نحو ، منطق ، معانی ، کلام ، فقه ، اصول فقه ، حدیث ، تفسیر ، تصوف عاملریدر . بو علملر پیننده الک حکمران اولان تصوف علیدر . بو علم جلیک اخلاق ، طبایع ، افکار ، قومیه لرینه اجرا ایله کی تأثیرات حیاتیله رینه . معیشتلرینه بر ساده لکی ، بو علمک « تصوف کیسه یه باز اولمه قدر » قضه عالمیه سی دخی صنعت و تجارت ایله اشتغال و اقتصاده رعایت کی حیث و موجودیت ملیله رینک محافظه سی تأمین ایدمک و مدیتده ترقیلری وجوده کتیره جک عوامل و مؤثراتی بخش اتمندر .

حقیقته ایکی اسلام حکومتی آیرمق ، قوتلری کسر ایدوب دام تزورواغفاللری سربسته تریب و بده بری شالده دیکری جنوبده استیلارلی توسیع ایچون شمیدین کنیش بر میدان حاضر لامقدن باشقه برشی دکلدر .

محیط اسلامی تخریش ایدن بودام اغفاله قارشو بیله م ، که بزرلنه کونا سکوت ایدیوروز . بابان زاده اسماعیل حق بک عراق مکتوبلری اوقویانلر تخریکلک تره لره قدر نفوذ ایتدیکنی اکلایه جقلر و بونک نه ایله تاویل قبول ایتدیکنی ده حکم ایده جکلردر .

حاصلی عالم اسلام بو حال اوزره دوام ایدوب کیدرکن نهدن علم ورشادت مدعیلر من مسلمانیلری شهره تعالی و ترقیه ، مودتی اتحاد ، اکتساب قوه و ثروته دعوت ایدمک یرده لاقیدانه سکوتی اختیار ایدیورلر . یوقسه بعد الاقلاب جرائنده ، جامع کرسیلرنده (کرچه صنف علمامنه استرداد حریت ایچون پیشدار اولمق الزم ایدی ایسه اودور منجوسده کم آغز آچه ییلردی) کی آنجیق خائفله یاقیشیر کلام حکمت بیانلریخی ! اخطار ایتدیرمک ایستیورلر . بر ایکی مجاهد دیندن صرف نظر ایدمک اولور ایسه ک قربان بدلیک اعانه ملییه صرفتی جائز کوره میان علامه لریمز ، بیله م بوسکوت و حرکتلری نه ایله تاویل ایتمک قالیقشاجقلر ! ای محترم مجاهدین ! سن بوش طورمه . اوغراش ، سکایر واولان صاف برمت معظله نک قلب متین اتحادی ایدی بر استادک اولسون .

رسمی

عالم اسلام

تورکستان چینی تورکرلی

بر وظیفه مقدسه

معلومدر که تورکستان چینی اسندن اکتلاشله یی اوزره

هدف اولور ، بری یاندن قیرغیزدن برنالیس و فریاده طهراندن بر استمداد دلخراش انضمام ایدر ؟ دیکر طرفدن ایسه طمن اجابی داعی چیرکین بر منظره جهالت قالدوته دن باش کوستر . . . صانیرسک که بوتون عالم اسلام بر هر ج و مرج ایچنده بویان اولور . گاه سکون بولان سیننه وطن اشتیب ، قوجانه مشهدلری ، آجارلر ، قومانه جنایتلریله جریحه دار اولور .

بیکلرجه بلا وزحمت ایله الله ایدین برده میر یولنه کرکده غافل بحالی شیخی بیکلرجه اسلامک فائنه کیرمک ایچون دست تخریبی اوزادیر ، بر باد ایدوب کیدر . کویا که بوقعه جکرسوز آز ایشده برده یمنده سیدادریس و امام یحیی خیر عصیانلری کلیر . جریمه وطنه معالجه یتشد بر یولورکن دست خسار غافلین بونی سلاح عصیان ایله عقیم بر افق ایستر ! . . .

فقط هیات ! بونلر هپ سفک دماء مسلمین ایچون خارجک اثر تشویدر . . . مکر اسلامک ضعیفی ، تفرقی ، جهالتی اونلرجه الزم . مدنی آوروپا ، صلح و مسالمتی کندی آره لرنده دکل ، جهالتدن تفرقه حالنده بولنان شرق قریب ایله آفریقا چوللرنده ، ترکستانده هندستانده حق استحقار ، سلاح استیلارلرینه منورر اوله رق تعقیب ، و تقویه ایتمک ایستیور . لکن عصر حاضر ایله غیر متناسب بر قوه دافعه یه مالک اولان بویرلر برکون کله جک که بوقوه تضییقه قارشو بر قوه دافعه احضار ایدمک چکلردر .

فاسده آجیق قوبووائیه سیله آوروپا مداخله ایدر ، اسپانیا کندی اغتشاشات داخلیه سنه باقاز ، خاتجه سنه بر معدنچینک خاطری ایچون یوز بیکلرجه اسلام قاتی هدر ایدر ، اومدنی ! آوروپا صلح و مسالمتی ایچون ، شوو حشته سیرجی قالور ! ایرانده کی تشتت افکاری ، اغتشاشی وسیله قیلار ، شالدن روس ، جنوبدن انگلیز قلبکه ایران صوقیلور ، کویا اعاده اسایش ! . . .

صیقلمنه باشلادی چونکه نظام بوشیخ واسطه سیله دخی شاه نظرنده کی موقعی تحکیم ایدیور ایدی . وزیر اعظم ، بوکنج وزیری بر قریب کی کوزمکه باشلامشدی . شیخ الاسلامک سبب انفصالی ایسه بویله سحر باز بر آدمک شاه اوزر بنده نفوذیپ ایتمسندن حاصل اولاجق نتایج ایدی . وزیر اعظمه شیخ الاسلام شیخ حقه کی فکرلری یکدیگرینه بر ریا قیشه آ کلاتدیلر . اللری بیقامجق ایچون طیشاری به چیقمق نوبتی کندینه گلش اولان شیخک غیوبتدن استفاده ایدمک شیخ الاسلام دیدی که :

— پادشاهم ! بو آدم ماهر بر حقه باز اولمی .

وزیر اعظم — بغمده فکرم بودر .

نظام — اصلا . بو آدمک واقف اولدینی علوم غریبه یه نهایت یوق کیدر . یایدینی شیر بعضاً حقه باز لک ایشنه بکزه سیله جوق دفعه کوستر دیک غریبتلری خوارقه الحاقه مجبوریت کورولور .

شیخ الاسلام — نه کی غریبت یا وزیر ! سن هنوز بک گنجسک کولک قوجه مامشدر . بزجوق شی کوردک ،

وزیر اعظم — حقه بازلق صایلمیه جق بر غریبه کوستر می اراده بویورولسون .

شیخ او طه به داخل اولمشدی . نظام شاهک مطلوبی بویلدی . شیخ دیدی که :

— مقصد فقیرانه من حضور پادشاهیده و بوافاضل یاننده اظهار فضل دکلدر . موجودیت کترانه من نشاط شاهی به وسیله اولسون ایچون اوکر ندیکمز برشی یایدق . آلپ آزلان — نمون اولدم . لکن نظامک دیدیکنی یامکزی آرزو ایدم .

شیخ — الامر فوق الادب .

شاهک قوشه مرافی جوق ایدی . او طه نک کوشه لرنده تونکلرنده شاهین قوشلری اوطودیور ایدی . مرجان بردانه سنه خطاباً دیدی که :

— فصلک شاهین ای میسک .

قوش — (بوغوق برانسان سیله) حمد اولسون سز فصلکسز .

شاه و حضار تحیر ایش ایدی . قوشک لاف بویلد بیله جکنی کیسه عمرنده تحیل ایتمه مشدی . هله شاه فوق الحد ذوقیاب و متحیر ایدی شیخ دوام ایتدی !

— نه عالمده سک ، راحتیه سک ؟

شاهین — شاهمک سایه سنده فوق الحد راحت ، انجیق برکدرمن وار . بیهجک بول ، صووهوا کوزل ، صیده کیدرک اکلتجه جوق ، انجیق دبشی یوق ، خادم اغلی کی قالدق .

آلپ ارسلان شاهینک بو تحفله فقهیه لرله کولورور ایدی . شهزاده لر عادتاً حضور شاهی آدابی اونوده جق بر حالده نشئه گلش ایدیلر . حسن صباح شواوینانان اویونی کال حیرت و تحسینه سیر ایدیور و مرجانک دها دوغروسی بهرام چارونک مقصدی حس ایدیور ایدی .

شیخ تکرار شاهینه خطاباً :

— سنک سسک کوزل ایش دیورلر ، بزه بر شرقی اوقور میسک .

شاهین — های های اوقورم یا .

کبتیری الدنه الموت قده سی آمانه آمانه . . .

کبتیری کبتیری ازمنونک براسی آمانه آمانه . . .

بو غریب شرقی شاهک قاشلرینی چاتدیرمش ایدی .

کوروپور که تورکستان چینی تورکرانده فعالیت مدنی بی
ساحه شهوده کتیره جک تجارت ، صنعت ، اقتصاد کی
اسباب و عوامل مؤثره موجوددر .
فقط بواسطه و دولتمک تأثیراتی یوقاریده دیدیکم کی
بر شکل ابتدائیده در .

بونک سببی ایسه تجارت ، اقتصاد ، صنعتک تکملات
و ترقیاتی متکفل اولان علوم و فنونک بو تورکرانجه هیچ
معلوم اولمه سیدر . اگر بو علوم و فنون مدنی ایله اقوام
وامک نشو و نما ، ترقی ، توقف ، انحطاط ، انقراض
دورلرینک صفحاتی و بودورلرک اسباب و عواملی و کندورلرینک
منشأ و موقع ، حال و استیلا لری اراکه و تمثیل ایدن « تاریخ »
وبلا فریق جنس و مذهب ملل و محل ایله اختلاط و حسن
و امتزاج و حسن معاشرتک اصول و قوانندی ، فواید و مضراتی
بیلدیرن « معاشرت » علملرینک جغرافیایا و طبقات الارض
و معادن فلزینک منافی بوجیم تورکرانجه بیلدیر و آره لریده
انتشار و تعیم ایدرسه و بونک انتشار و تعیمی تأمین ایچون
مدرسه لریده علوم دینیله برلکده تحصیل مجبورینده
بولورلرسه او وقت تجارت ، صنعت ، اقتصاد لریده اساسی
و جیتی برتجد و تکلیف مظهر و او زکیکن آتون و کوش
و امثال معدن لریدن حقیله استفاده موقوف و بو مناسبتله
هر درلو تریاته نائل اوله چتلی و بین الاقوام و الملل قران ،
سیریا ، قریم منور تورکتری کی بر موقع احراز و وجود یترلی
احساس و ابراز ایده چکری محققدر . عکسی تقدیرده یعنی
علوم و فنون حاضرینک آره لریده انتشار و تعیمه تسهیل
و خدمت و عصر حاضرک مقتضاسنه کوره مدرسه و مکتبلرینک
اصلاح و تنظیمه سعی و غیرت ایتدکاری تقدیرده چینک
تجدد حاضری ایجاباتندن اولدق اوروپادن آلدینی افکار
اجتماعیه استناداً صرف کندی ملیتی ، کندی فکری ،
کندی عادی تمیل و توسیع و تعیم ایچون بو واسع تورک
اقلیمده آچنده اولدینی مکتبلرینک و جز و بدلرک میدانه
کتیرمکده اولدقاری تأسیساتک نشر و تطبیق و تعیمینه
چالیشمده اولدقاری اخلاق ، عادات ، افکارک توسی ،
جریانی قارشوسنده بو تورکرانک شیبیدی به قدر شکل
ابتدائی محافظه چالیشقاری حیات فکریه مایه و اجتماعی
و تجاریه و اقتصادی و صنایع لرینک انحلال واضع حلاله محکوم
قاله چینی علوم اجتماعی و تاریخیه ک قواعد و قوانین ثابتسه
واقف اولانلرجه معلوم اولان امور بدیهه دندر .

بحی صددنده بولندیمز بو تورکرانک کوچار شهرندن اخیراً
بزه ورود ایدن بر مکتوبده « چین حکومت فغیمه سی
طرفندن تورکستان چینک بتون شهرلنده ، قضا لنده ،
ناحیه لنده ، کویلرنده مختلف درجه ل و نوعلر اوزره اوجیکه
یقین مکتبلر کشاد ایدلکی و سکر یاشندن اعتباراً هر تورک
اولادینک بو مکتبلره دوا ، قانوناً مجبور طو تولدینی و حکومتک
معارف خصوصنده کی بوهت عالیهندن بتون اهالی متفکر
ایسه لرده بو مکتبلره لسان مادر زاد لرله عقائد موه
اسلامیه لرینک تحصیل ممکن اولدیفندن فوق العاده برما یوسیت
و مانع ایچنده قالدقاری و بومایه سیک ثمره الیه سندن اولدق
بر چوق کیسه لره ترک دیار و وطن ایتمکده اولدقاری
یازیلور .

ماهدی وار

مقاله

شایان انتباه سوزلر

یوره کیم بارچه لهرق شونی سزه یازیورم . آم!
نه یازیق ! بوملته ! بوکون بیرام کجلی اون طقوز
کوندز . قلمه سلطانیده دنو ناما اعانه سنه طوبلانان

قربان دریلری حالا سالیامایور . قوقش ، تعفن
ایتمش ، یانلرینه واریلا جق کی دگش . وجوه دن ،
دها دوغریسی متفق بر قاج متغلبه ک احتراصات
بدخواهیندن قورتاریلامایور . یانور ، چورویوب
کیدییور !

سؤال ایتدم ، مکرسه سنجانک حاوی اولدینی
کافه قضاده بوتون طوبلانان دریلر بو حالده ایتمش .
حفا که بز زمان آدم اوله جغز ؟ بو اهل ترونک
نیجه استبداد و قهرندن بیلیم که بو وطنی نه زمان
قورتاریله چکیز ؟ امنیت عمومی به بونلرک ظلم حرسندن
کلیاً زایلدر . بیچاره حکمتک قربان حقدنه کی صدای
فریادی ارباب حیتک جکرلری ده لرجه سنه مؤثردی .
قوجه برکتله جیسیمه اره سنده تمیز ایدن وطن و وران
امت دکرده قطره مثابه سنده قالدی . مزایدیه طالب
یوقه نندن محصور بر اقیلسن ؟ استانبولی ازمیری
براق ، جواردن نیچون تجار جلب ایدلمه سون ، جلب
ایدلمه سونده دریلر نندن میقروب یواسی اولسون . کلنلرک
اغزیه خاتم سکوت اورولور . کله جکر کیری
چوریلور . نه بویوک اتفاق ، الله خیره تدویر ایتسون .
وجوه ک تعقیب ایتدیکی مسالک منفعت پرستی ارتق
فقرا یی ، اهل حیتی اولانجه ده شتیه دلخون ایتکددر .
بوکورلک نه ، بودلمز لک ندر .

اکلا شلق یک مشکدر . نور ترقی عجبانه صورته
و طنده تحلی ایددجک . بو منفعت وادیلرندن بیلیم
نه زمان چیقیله بیله چکدر . قرق پاره قدر جزئی بر
دنو ناما اعانه سی فدا کارلنده بولونان اک دون بر فقیر
و بر دیک اعانه ک محانه درسته و سولندن امین
دکدر . قیل و قال افراد ملت بیننده یک ایلری به
کیتکددر . تصادفات غریبه ده آنلری حق کویستر مکدن
کیرو بر اقیور . ضمیر لری ، تأمل لری یک دوغری
چیقاریور . شوراده بوراده اعانه اختلاسی تکثره
باشلادی . امنیت عمومی بی مختل بر اقیور .

حاصلی انتخاب متغلبه یک غدارانه کیدیور امور
حکومت و مملکتی بونلر قاریشدر یور . بونک بر چاره
حسنه شمدیدن باقلملی ، مصیب ایسه دنو ناما جمعیتی
مرکز عمومی سندن مفتش لر چیقارمالی ، محاسبه لر تدقیق
ایدلملی ، ایجابی تقدیرنده فقر و اوا هالیدن صور و مالیدر .
بو صورته ایشک اوکی التمز ، و بر چاره حسنه
شمدیدن باقلمز سه کله جک سنه ایچون بش پاره و بره جک
بر شخص بولونیه جقدر بونی صوک بر یاس حسیله یازیورم .

ساختار بیه

مکنت دین ...

استاد عرفانم ...

کوتش ، ضیای حقیقت کی انطفا پذیر اولمش ،
هر طرفی ظلمت جهاله بکزه الم ، مدھش بر
قاراکلک استیلا ایتشدی .

احتراصات بشریه ک تجلیکاه غرائب نمونی اولان
بازارلر ، بر هیچی مظلم آتنده ساکن ... اوته ده بریده
پارلدا یان قنارلر حالت احتضاره گلش معزز بر حیاتک
مؤلم چکیشمه لری تنظیم ایدیورلر .

بن ؛ بو موجودات عدم آلود آر سنده زره به کیده جکی
اوجار کی ، قوشار کی ایلر یور ، ایلر یور ، ایلر یوردم .
نهایت شهرک حدود مسا کنی بتدی . فقط بنده کی
آرزوی جولان کتدکجه آر یور ، اشتداد ایدیوردی ،
دها زره کیده جکم ؟ شو ظلام آبادک غور نامتاهینسه
اولاشمق می ؟ نه قدر چالشمه چالاسم بر نقطه بیله
یا قلا شام ، و هیچ نامتاهیه تقرب ممکنی ؟ فقط قائم
بجاری طبیعیه سندن طاشمش ، محیط محاکمی قابلا مشدی .
« دکرده دوشنک از دره صارلسی » قیلندن بن ده رشته
افکاری بر امل موهومه دولامش ، مطلق بر غایه به
اولاشه جغه ایمان ایتشدم ،

واونک ایچون بلا تردد دائماً ایلر یوردم ،
کتدکجه دها کشف بر ظلمتک کتلات قنالی آتنده
ایکله به رک ، از یله رک ایلر یور ، فقط نه ممکن دکل -
بر نقطه نهایی به اصل اولامیوردم .

آرتق قوتم صار صلمش ، زنجیر عزم قیلشدی ،
فقط دور مق اولمک ، ایلر یله مک کوز کوره تلمک به
آتمقدی . دونم یلم ... دیدم ؛

اوت دونم یلم ناصل ... ، هانکی یولندن ... ،
نه المده نقطه توجهی تمین ایددجک بر بوسلام ،
نه قولده تهاجم ظلامی کسر ایددجک بر قوت .

او وقت ؛ اولومی قوجا قلامق ، او فر توتنه هزار
سالک آغوش نکبتده او بومق ، کتجلی زهر لاه مک
ایجاب ایتدیکنی ، دوشونه رک آغلامد .

کوز یاشمده بنم کی کثافت ظلام ارانده اثبات
موجودیت ایددیور ، « مرده زاد » اولیوردی .

بردنبره سوک و قطنی بر عزم ایله « دها جوجق
کی آغلا به جق ، ذلت پسندانه صیلا به جقمی یم ؟ باری
اوله جکسم ، طریق عزمده ایلر یله رک محو اوله یم ،
ظلمت نه یمش ، محیط نه ... » دیدم ،

وینه عصای تردده انکایله متزلزل آدیملرله
ایلر له مه به باشلادم ، نهایت موهوم بر ذره به بکزه دین
متزلزل بر ضیای کورر کی اولدم ، بلا اختیار « اوه ...
ایشته اوراده ... اوراده بر ضیای حقیقت پارلدا یور ... »
نعره مسرتی فیر لانه رق یی بر امیدک و بر دیک یی بر قوت
سایه سنده کی بیوک و متن خطوه لرمله هیچی ظلامی ده
عدم آباد کاشانی ده تیره تیورم ظنیه به ایلر یور ، ایلر یوردم
قرص ضیا کیتدکجه بو یویور ، یا قلا شدینی کویستر یوردی
دها دوغریسی تقوی امید ایله کیتدکجه ده ازیاده بر
نشوه ایله قوشیوردم که اولاشدم .

کوزلرندن آتش ذکا فیشقران ، ناحیه سنده کوکبه